

Sygn. akt II Ca 542/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 września 2013 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. Wydział II Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący	SSO Jarosław Gołębiowski
Sędziowie	SSO Grzegorz Ślęzak SSR del. Wioletta Krawczyk (spr.)
Protokolant	st. sekr. sąd. Beata Gosławska

po rozpoznaniu w dniu 26 września 2013 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie sprawy z powództwa S. S.

przeciwko M. S.

o ustalenie wygaśnięcia obowiązku alimentacyjnego

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Radomsku z dnia 10 czerwca 2013 roku, sygn. akt III RC 125/13

oddala apelację.

Na oryginale właściwe podpisy

Sygn. akt II Ca 542/13

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 10 czerwca 2013r Sąd Rejonowy w Radomsku po rozpoznaniu sprawy z powództwa S. S. przeciwko M. S. o ustalenie wygaśnięcia obowiązku alimentacyjnego

1. oddalił powództwo;
2. nie obciążył powoda kosztami postępowania w sprawie.

Podstawę powyższego rozstrzygnięcia stanowiły przytoczone poniżej ustalenia i rozważania Sądu Rejonowego.

Wyrokiem z dnia 19 października 2009 r. Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. w sprawie IC 773/08 rozwiązał przez rozwód związek małżeński stron i zasądził od S. S. na rzecz pozwanej M. S. alimenty w kwocie po 400 złotych miesięcznie.

Powód S. S. ma 53 lata. Posiada wykształcenie średnie - z zawodu jest kucharzem, prowadził działalności gospodarczą - obecnie nie może prowadzić działalności w warsztacie z uwagi na zachowanie swojej byłej żony, która zamknęła pomieszczenie warsztatu powoda.

Powód jest osobą cierpiącą na schorzenia kardiologiczne.

Z uwagi na zachowania pozwanej utrudniające powodowi swobodne poruszanie się po nieruchomości stanowiącej własność pozwanej - S. S. wystąpił z pozwem o naruszenie posiadania - sprawa nie została jeszcze zakończona.

Pomiędzy stronami nie została zakończona sprawa o podział majątku dorobkowego małżeńskiego .

Powód posiada dwudziestodwuletni samochód, drugi sprzedał.

S. S. mieszka obecnie w barze, który wcześniej prowadził. Powód ponosi stałe miesięczne wydatki w wysokości 2 000 złotych oraz ponosi dodatkowo, co dwa miesiące, opłatę w wysokości 500 złotych za energię elektryczną.

Koszty 2000 zł to koszty opłat za podatki i ZUS. Nie wyrejestrował działalności , ponieważ , gdy zleca mu wykonanie urządzeń fabryka puszek w R. , to dojeżdża i wykonuje. Nie powiedział, ile za to otrzymuje wynagrodzenia. Brat powoda, J. S. ma spłacić na rzecz jego kwotę 53.000 zł z tytułu podziału spadku. Powód chce budować warsztat pracy na swojej działce, ale czeka na dofinansowanie unijne i spłatę z tytułu spadku.

Nie podał, gdzie jest ta działka, ile ma powierzchni. Powód żądał stanowczo orzeczenia o wygaśnięciu obowiązku alimentacyjnego, a nie obniżenia obowiązku alimentacyjnego na rzecz pozwanej- byłej żony. Powód S. S. ma orzeczenie o stopniu niepełnosprawności z PCPR ds. orzekania o niepełnosprawności z dnia 16.07.2012 - niepełnosprawność od 31.05.2011 roku do 31.07.2014 roku może wykonywać prace w warunkach chronionych, wymaga wsparcia w samodzielnej egzystencji tj. korzystania z usług socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych.

Pozwana M. S. ma 54 lata. Posiada wykształcenie średnie ogólne, ma ukończone kursy ogrodnicze. Obecnie nie pracuje. Przebywa na zwolnieniu lekarskim w związku z kontuzją barku. Pozwana jest niezdolna do pracy przez okres czterech miesięcy. Ma 75 % najniższego krajowego wynagrodzenia.

Dnia 2.04.2013r pozwana uzyskała orzeczenie lekarza orzecznika ZUS ustalające jej całkowitą niezdolność do pracy. Świadczenie rehabilitacyjne zostało przyznane na okres 4 miesięcy - od daty ustania uprawnień do świadczenia rehabilitacyjnego.

Pozwana przyznała, iż zamknęła powodowi pomieszczenie, w którym prowadził działalność gospodarczą.

Pozwana uważa, iż „warsztat powoda jest nielegalny” i w związku z tym złożyła doniesienie do prokuratury. Płaci podatek do Urzędu Gminy w R. 727 złotych- w tym 311,80 zł na budowie i grunty pod działalność gospodarczą. Reszta podatku to podatek rolny i od budynków mieszkalnych.

Ustalenia Sądu Rejonowego w niniejszej sprawie znajdują uzasadnienie we wszystkich przeprowadzonych dowodach, które zostały powołane przy ustalaniu podstawy faktycznej rozstrzygnięcia. Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy został uznany za wystarczający dla potrzeb rozstrzygnięcia.

Sąd Rejonowy zważył, iż powód swoje roszczenie wywodzi z treści art. 138 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego zgodnie, z którym w razie zmiany stosunków każda ze stron może żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego.

W piśmiennictwie podkreśla się, że nie każda zmiana w zakresie usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego lub zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego uzasadnia zastosowanie art. 138 krio. Zastosowanie tego przepisu uzasadnia jedynie taka zmiana, która jest istotna i trwała.

W uchwale z dnia 16 grudnia 1987 roku Sąd Najwyższy wyjaśnił, że przy ocenie przesłanek zastosowania art. 138 krio należy brać pod uwagę, czy istniejące warunki i okoliczności - na tle sytuacji ogólnej - mają charakter trwały, dotyczą okoliczności zasadniczych, ilościowo znacznych i wyczerpują te przesłanki, które w istotny sposób wpływają na zakres obowiązku alimentacyjnego (por. uzasadnienie tezy VII uchwały SN z dnia 16.12.1987 r.).

Mając na uwadze powyższe ustalenia i rozważania Sąd uznał, iż w przedmiotowej sprawie nie nastąpiła zmiana stosunków, relewantna z punktu widzenia art. 138 krio uzasadniająca orzeczenie wygaśnięcia obowiązku alimentacyjnego.

Zasadności wskazanej oceny dowodzi porównanie stosunków obecnych z warunkami i okolicznościami uprzednio istniejącymi, zarówno w zakresie możliwości zarobkowych i majątkowych stron, jak i usprawiedliwionych potrzeb pozwanej M. S..

Zdaniem Sądu, kwota alimentów w wysokości 400 złotych, jaką powód zobowiązany jest uiszczać na rzecz byłej żony, nie jest wysoka (zważywszy na dochody powoda i czynione przez niego inwestycje) i nie naraża powoda na znaczny uszczerbek w jego dochodach.

Zdaniem Sądu, żądanie powoda nie znajduje uzasadnienia w zebranych w sprawie materiale dowodowym. Wyżej przytoczony przepis zastrzega, że zmiana zakresu świadczeń alimentacyjnych jest dopuszczalna „w razie zmiany stosunków”. Bowiern zarówno potrzeby uprawnionej, jak i możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego mogą ulec zmianie. Zmiana stosunków może prowadzić do uchylenia obowiązku alimentacyjnego, bądź do podwyższenia lub obniżenia alimentów. Nie było żądania powoda o obniżenie alimentów.

Zdaniem Sądu możliwości zarobkowe i majątkowe pozwanej nie uległy zwiększeniu. Nie uległy z kolei pogorszeniu dochody powoda. Pogorszył się stan zdrowia pozwanej i co za tym idzie zwiększyły się jej wydatki związane z leczeniem. Stąd też mając powyższe na uwadze Sąd uwzględniając orzeczenie o stopniu niepełnosprawności powoda również Sąd nie znalazł podstaw do orzeczenia o wygaśnięciu obowiązku alimentacyjnego uznał, iż powództwo S. S. przeciwko M. S. o wygaśnięcie obowiązku alimentacyjnego nie znajduje oparcia w obowiązujących przepisach prawa i jako takie podlega oddaleniu.

Sąd nie rozpatruje obniżenia alimentów, bo nie było takiego żądania powoda.

O kosztach Sąd orzekł, w pkt 2 wyroku, na podstawie art. 102 kodeksu postępowania cywilnego.

Powyższe orzeczenie zaskarżył apelacją powód.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił błędne, niedokładne, stronnicze rozpatrzenie i błędną ocenę zebranego materiału oraz niewłaściwą ocenę krytycznej sytuacji finansowej powoda i jego firmy. W uzasadnieniu swej apelacji powód głównie podnosił błędne i niesłuszne zasądzenie od niego alimentów na rzecz byłej żony w wyroku rozwodowym. Powód wskazywał, że Sąd Okręgowy przy ustalaniu tych alimentów błędnie ustalił wysokość jego dochodów, co miało zasadniczy wpływ na ustalenie wysokości jego obowiązku alimentacyjnego.

W konkluzji skarżący wniósł o:

I. uchylenie wyroku Sądu I instancji i rozstrzygnięcie sprawy co do istoty przez uchylenie ciężącego na powodzie obowiązku alimentacyjnego, błędnie ustanowionego na rzecz M. S. przez Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim w sprawie rozwodowej z dnia października 2009 roku o sygnaturze akt I C 773/08.

II. dopuszczenie i uwzględnienie nowego materiału procesowego na poparcie faktów z uwagi na to, iż Sąd I instancji nie zażądał przedłożenia ich, a które mogą mieć istotny wpływ na rozstrzygnięcie.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja nie jest zasadna i odnosi skutek w postaci jej oddalenia.

W pierwszej kolejności zważyć należy, że powód w swej apelacji próbuje podważać nie tylko wysokość ale i zasadność alimentów zasądzonych od niego na rzecz pozwanej w wyroku rozwodowym. Powód zarówno w pozwie jak i w apelacji zarzuca Sądowi Okręgowemu wydającemu wyrok rozwodowy błędne i niesłuszne obciążenie go obowiązkiem alimentacyjnym na rzecz byłej żony M. S.. Powód pozostaje w przekonaniu, że Sąd Okręgowy dokonał błędnej oceny jego sytuacji finansowej, co rzutowało na wysokość orzeczonego obowiązku alimentacyjnego.

Niniejsze postępowanie nie może jednak zmierzać do korekty wydanego już prawomocnie rozstrzygnięcia o obowiązku alimentacyjnym, ale może jedynie zmierzać do jego zmiany przy wystąpieniu stosownych przesłanek. W niniejszej sprawie Sąd I instancji mógł tylko dokonać oceny, czy od czasu orzeczenia obowiązku alimentacyjnego w wyroku rozwodowym nastąpiła taka zmiana stosunków pomiędzy stronami tego stosunku, która uzasadniałaby jego zmianę czy też całkowite wygaśnięcie. Sąd Rejonowy nie mógł jednak dokonywać korekty już prawidłowo orzeczonych alimentów, co próbuje wywieść w swej apelacji powód. Podnoszone zatem w apelacji argumenty co do nieprawidłowego orzeczenia obowiązku alimentacyjnego w wyroku rozwodowym nie pozostają zatem rozpoznaniu.

Sąd I instancji dokonując oceny, czy od ostatniego ustalenia alimentów nastąpiła zmiana okoliczności uzasadniająca ich zmianę poprzez ich wygaśnięcie dokonał w tym zakresie prawidłowych ustaleń faktycznych. Trafnie Sąd I instancji przyjął, że możliwości zarobkowe i majątkowe pozwanej nie uległy zwiększeniu. Nie uległy z kolei pogorszeniu dochody powoda. Pogorszył się stan zdrowia pozwanej i co za tym idzie zwiększyły się jej wydatki związane z leczeniem. To w zasadzie po stronie uprawnionej nastąpiło pogorszenie jej sytuacji życiowej, gdyż została uznana za całkowicie niezdolną do pracy i w tej chwili utrzymuje się jedynie z zasiłku rehabilitacyjnego, który ma charakter okresowy. Tymczasem powód w dalszym ciągu otrzymuje rentę oraz prowadzi działalność gospodarczą, z której uzyskuje dochody. Do apelacji powód sam załączył bilans firmy, którą prowadzi, z których wynika, że raz powód uzyskuje dochody, raz ponosi straty. Jednak z zeznania podatkowego za 2012 rok powód wykazał roczny dochód w wysokości 35.742,56 złotych, co miesięcznie daje powodowi dochód na poziomie około 3.000 złotych. W tych warunkach nie można przyjąć, aby sytuacja powoda uległa drastycznemu pogorszeniu i uzasadniała zmianę orzeczonego obowiązku alimentacyjnego. Jak to prawidłowo podkreślił Sąd Rejonowy, przy ocenie przesłanek zastosowania art. 138 krio należy brać pod uwagę, czy istniejące warunki i okoliczności - na tle sytuacji ogólnej - mają charakter trwały, dotyczą okoliczności zasadniczych, ilościowo znacznych i wyczerpują te przesłanki, które w istotny sposób wpływają na zakres obowiązku alimentacyjnego (por. uzasadnienie tezy VII uchwały SN z dnia 16.12.1987 r.). Przejściowe trudności w firmie powoda, brak dochodu za jakiś krótki okres czasu nie uzasadniają jeszcze stwierdzenia, że nastąpiła trwała zmiana stosunków uzasadniająca wygaśnięcie jego obowiązku alimentacyjnego. Gdyby powód całkowicie zaprzestał prowadzenia działalności gospodarczej, bądź nie osiągał z tego tytułu żadnych dochodów na przestrzeni dłuższego okresu czasu wówczas można przyjąć, że nastąpiło pogorszenie sytuacji finansowej powoda, co uzasadniałoby zmianę nałożonego na niego obowiązku alimentacyjnego.

W ocenie Sądu Okręgowego Sąd I instancji dokonał również właściwej, rzetelnej i wszechstronnej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego. Sąd ten słusznie przyjął, że wprawdzie powód ma orzeczoną niepełnosprawność od 31.05.2011 roku do 31.07.2014 roku, to może jednak wykonywać prace w warunkach chronionych. Fakt orzeczenia tej niepełnosprawności nie spowodował, że powód zaprzestał prowadzenia działalności gospodarczej i świadczenia usług, które do tej pory wykonywał. Sąd Rejonowy prawidłowo zatem uznał, iż w przedmiotowej sprawie nie nastąpiła zmiana stosunków, relewantna z punktu widzenia art. 138 krio uzasadniająca orzeczenie wygaśnięcia obowiązku alimentacyjnego.

Z powyższych względów Sąd Okręgowy oddalił apelację jako bezzasadną na podstawie art. 385 k.p.c

Na oryginale właściwe podpisy